

Martin Elvstrøm-Vieths prædiken nytårsdag

Taler

Martin Elvstrøm-Vieth
Sognepræst

Dato

1. januar 2026

Sted

Godthaabskirken, Frederiksberg

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 6, vers 5-13

Salmer

DDS: 712, 713, 33, 127, 717

- 1 Forbarm dig over støvets kår!
Vis, du på alt kan bøde!
Og hvisk til os dit Fadervor,
så vore tunger gløde!

5

Far? I skal høre en barnestemme for jer. Det gjorde jeg nemlig en tidlig aften for ikke så længe siden. Fa-ar. Jeg ved ikke, hvor den kom fra, men det lød som et barn på 5-6 år. Far, genlød det hen over hækkene, uden at jeg helt kunne høre, om det var en dreng eller en pige. Det kan jo siges på mange måder. Surt. Far!

- 10 Forkælet. Far! Bange: faar. Utålmodigt: far!!! Børn, har jeg læst, kalder på deres far, når det kommer til det, der er lidt mere vildt. Når der skal overskrides grænser, prøves nyt. Det skulle også først være vores far, vi henvender os til i jagten på ros eller anerkendelse. Nogle vil måske kunne huske Daniel Skjern i Matador, hvor han får en hest af sin bedstemor: jeg ville hellere have haft den af
15 far. Mor derimod kalder et barn på, hvis det skal trøstes, føler sig syg eller ked af det. Det er selvfølgelig ikke så sort/hvidt, men nogle tendenser går igen i forhold til, hvornår et barn kalder på enten den ene eller den anden. Det kan I sikkert også genkalde jer. Hvad I skulle spørge mor om og hvornår det var bedst at spørge far.

20

Far, kaldte barnet i hvert fald sødt i denne tidlige aftenstund. Ikke, lød det, helt klar over, hvor han var, men stadig med en ro i kaldet, der antydede, at han trods alt var i nærheden. Sådan gives vi også at begynde det nye år. Med et "far," som jeg tænker må høres af Gud på samme måde, som jeg hørte det lille barn sige det.

- 25 Hvor gamle vi end måtte være, hvor rustne vores stemmer er blevet. Sådan gav

Jesus os i hvert fald at påkalde Ham: vor Far eller Fader vor, sige ”du” til Ham, ”du som er i himlene.” Højt hævet over jorden har vi af samme grund altid set Ham. Men, hører vi i dag. Han er også andre steder. Fordi her, 1. januar må vi
30 også placere Ham i det uvisse. Her er Han, siger Jesus, idet Han vejleder os i at bede ordentligt. Vi skal i hvert fald gøre det anderledes end hyklerne, der vil vise sig for mennesker eller hedningerne, der bare lader munden løbe.

Ja undskyld - her kom jeg til at tænke på en vittighed, en tidligere biskop
35 fortalte. En svensker, dansker og en nordmand fik et sidste ønske opfyldt, inden de skulle dø. Svenskeren var så sulten, at han bad om mad, nordmanden var så from, at han gerne ville have lov til at bede en bøn, hvortil danskeren spontant udbrød: så skal mit ønske være, at jeg dør før ham nordmanden.

40 Jeg kan lige forestille mig, hvor ynkeligt og fromt, man har bedt i gaderne, siden Jesus fremhæver det. Der har været sådan et se-mig over det, nærmest som var det en konkurrence i, hvor dybt og inderligt, man kunne bede til Gud. Der er vi heldigvis ikke i dag, om end vi har oplevet en stigning i forhold til, hvordan mange gerne vil tale offentligt om deres tro.

45 Men, altså. For Jesus er det først og fremmest en sag mellem den enkelte og Vorherre. ”Gå ind i dit kammer,” siger Han derfor – det græske ord betyder egentlig forrådet - luk din dør – og så kommer det: **bed til din Fader, som er i det skjulte**. Gud, ligger der nemlig i det, kan ikke kan begrænses til Himlene.

50 Og på en nytårsdag hæfter vi os særligt ved det. Fordi mere end årets andre dage, præges 1. januar netop af tanker om alt det, der ligger foran, det skjulte.

Nytårsdag er som at stå ved foden af et bjerg, der skal bestiges. Man kigger op mod toppen, men kan ikke rigtigt se så langt for de skyer, der lægger sig om bjerget. Man kunne også sige, året begynder krypteret. Traditionen tro lader
55 flere aviser os af samme grund gætte på, hvad der mon vil indtræffe i det.

Profetkonkurrencer, kalder de det. Hvad vil der ske i det store udland, ja, men så sandelig også i vor egen lille andedam? Hvordan vil Folketinget være sammensat efter næste valg? Hvad med krigen? Hvad med freden? Er det her året, hvor det lysner? Hvad med klimaet? Skal vi slå rekorder i hedeølge? Økonomien? For
60 slet ikke at tale om alt det på det personlige plan. Hvilket år vil 2026 være i forhold til vores arbejde? Hvad vil året bringe vores familie? Og ikke mindst helbred. Det forbliver krypteret. Som en fil, vi ikke kan få adgang til. Nej, med en kendt salmes ord, er 2026 som veje kun Gud tør kende.

Det er ikke tilfældigt, jeg kalder året krypteret. Det er nemlig det Ord, der bruges i den græske grundtekst. Kryptos, står der, for skjult. Luk din dør, kunne vi derfor oversætte det, og bed til din Fader, som er i det krypterede. Sådan kan vi i hvert fald finde Ham i det 2026, der åbnede sig ved midnat. Ikke bare i

- 70 Himlene, men i alt det uvisse. Det vi i nogle tilfælde imødeser med sommerfugle i maven. Forbinder med noget positivt. Men også det, vi forholder os til i frygt. Ja, kan blive så nervøse over, at det fremkalder angst. Hvad skal der blive af verden? Hvad skal der blive af os? At Gud er i det, giver os derfor at møde det med fortrøstning. Fordi i modsætning til alt det krypterede og kryptiske, så ved
75 vi, hvem Han er. At Han er Jesu Kristi Fader med alt, vi kan læse ind i det af betydning. At Han er vor Far, Fader vor. Et ”du” vi kan tiltale ligesom vi af Ham kan blive talt til. En Gud i alt det skjulte, der ligger foran os.

Og vi kan begynde året som jeg hørte den lille stemme kalde ind over haverne.

- 80 Far, kan vi sige ind i det krypterede. Far, i det skjulte. Ikke surt, ikke forkælet, bange, utålmodigt – bare: Far. Ligesom barnet jeg hørte. Alt i dets toneleje tilkendegav, at skønt det lille menneske ikke vidste, hvor han var, så var far dog lige i nærheden. Som Jesus lader os tro. Når vi er gået ind i vort kammer. Når vi har lukket vor dør og beder til vor Far i det skjulte, så ser Han i det skjulte. Ja,
85 Han lønner os, tilføjes det ligefrem. Om det så må komme bag på os, hvordan. At blive set af Gud betyder i hvert fald så meget mere end blot at blive iagttaget. Nej, det er, må vi tro, at blive set for hvem vi er. På godt og ondt set som ingen andre.

- 90 Men til det at blive set hører også et blik for, hvad vi har brug for. Vi har i hvert fald alle nogle helt grundlæggende behov, der - skulle nogen være i tvivl – vil være de samme i 2026. Det ligger allerede i bønner. Vi vil nemlig heller ikke i det kommende kunne være det daglige brød foruden. Vi vil oparbejde skyld overfor andre ligesom de vil gøre det overfor os. Der vil være fristelser, vi helst skal ledes
95 udenom. Men der vil også være ondskab, vi helst skulle fris for. Hvordan og på hvilke måder det så end må komme til udtryk. Alt det ligger i det krypterede år. I skyerne omkring bjerget. Men Gud er der også. Ja, Han ser i det skjulte. Og, må vi formode, hører.

- 100 Så lad os kalde på Ham denne 1. januar. Som barnet, jeg hørte en tidlig aften hen over hækken. Lad os kalde på Ham i tillid til, at Han er i nærheden. Lad os sige Far ind det år, der nu åbenbarer sig. For med det at møde det uden frygt – eller i hvert fald med mod på det. Fordi, hvad der så end måtte gemme sig i

105 skyerne, hvad der end måtte vente det skjulte. **Gud er i det.** Gud ser os i det.
Ikke som på et overvågningskamera men ud fra, hvad vi har brug for og
hvornår.

Og så lige en sidste ting. Lad os ikke stirre os blinde på noget så verdsligt som et
110 kalenderår. Jo jo – det betyder da noget, hvad der sker. Men det virkelig
afgørende er det Gudsrige, Jesus lader os bede for som det første: helliget blive
dit navn komme dit Rige. At det må bringes til udfoldelse imellem alt det andet
der sker. At Riget ved dets komme må kaste lys ind over mørket. Indgyde håb,
hvor alt er umuligt. Ja, at Riget må vise veje, hvor vi er på afveje. Forkynde
115 opstandelse, hvor vi er allermest nedslåede. Så kan 2026 være nok så stort.
Uoverskueligt. Himmeriget er større. Og i modsætning til kalenderåret, der går
sin gang uden at tænke på dem, der gennemlever det, så vil Gudsriget os det
godt. Ja, det er ikke krypteret, men åbenbaret i Jesus Kristus. Ham der i dag
giver os at gå ind i vort kammer, lukke vor dør og sige Far. Det vil vi derfor gøre.
120 Som det lille barn, jeg hørte, i tillid til at Han er lige i nærheden. Far, hvad 26
end har i vente, helliget blive dit navn komme dit rige.

Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud – Fader, Søn og Helligånd. Du som
var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse. Nu og i al
125 evighed GODT NYTÅR AMEN

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

130 Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden tekstrække, Nytårsdag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

135 <https://www.dansketaler.dk/tale/martin-elvstrom-vieths-praediken-nytarsdag>

140